

Ochrona lasów w Rosyi według Ustawy z r. 1888.

(Ciąg dalszy.)

Rolnictwo w Rosyi, prowadzone dotychczas w sposób bardzo niedoskonały, wymaga obszernych przestrzeni gruntów ornych. Wskutek wzrostu ludności oraz udoskonalenia środków komunikacyi ceny gleby ornej szybko się podnoszą, a że przestrzeń

ta może się powiększać przeważnie tylko kosztem przestrzeni leśnych, więc też ciągle egzystuje tendencja karczowania lasów.

Wobec tych warunków potęguje się doniosłość prawa ochrony lasów, a mianowicie przepisów dotyczących karczowań.

Ustawa o zaoszczędzaniu lasów, lubo zabrania w ogóle zamiany gleby leśnej na inny rodzaj użytkowania, jednak pozwala na to w wypadkach wyszczególnionych w art. 11, który brzmi następująco:

„W lasach nieuznanych za ochronne zamiana gruntu z pod lasu na inny rodzaj użytków, dozwoloną być może jedynie w następujących wypadkach:

a) Jeżeli tego wymaga korzystniejsze urządzenie dóbr.

b) Dla uprawy gruntu pod winnice lub plantacje drzew owocowych, jak również na czasowe użytkowanie wiejsko-gospodarskie, pod warunkiem sztucznego odnowienia lasów na przestrzeniach wyciętych.

c) Dla zaokrąglenia granic obrębów leśnych, przebicia dróg i wzniesienia w obrębach budowli różnego rodzaju.

d) Przy pomiarze.

e) Przy podziale majątku.

f) Przy przedwstępnem zagajeniu innych użytków na przestrzeni równej tej, jaka przeznaczona jest do karczowania i kiedy drzewostany na częściach na nowo zagajonych doszły wieku lat trzech i przedstawiają zupełną pewność dalszego rośnięcia.

g) W częściach lasów, sztucznie zaprowadzonych przed osiągnięciem przez drzewostany wieku lat 20, jeśli w ich zamianie było dopełnionem wycięcie gruntu leśnego.“

Właściciel pragnący dopełnić karczowania, winien, w myśl art. 12 Ust. prosić komitet o pozwolenie, wyjaśniając powody, jakie go do tego skłaniają.

Następnie „Wskazówki dla komitetów“ zalecają jak największą oględność co do udzielania upoważnień do karczowania, niezbędność którego właściciel opiera na punkcie *a* art. 11; razem z tem poleca się komitetom opracowanie stałych norm, określających najkorzystniejszy stosunek ilościowy gleby ornej i leśnej.

Jednak pomimo to punkt *a* art. 11 „korzystniejsze urządzenie dóbr“ bezwarunkowo pozostawia zbyt obszerne pole dla najrozmaitszych tłumaczeń; w rzeczy samej, jeżeli pod „korzystniejszym urządzeniem dóbr“ mamy rozumieć podwyższenie intraty, to prawie wszystkie lasy, rosnące na glebach urodzajnych, należałoby

wykarczować, albowiem rola lub łąka bezwzględnie zapewnia dla właściciela większą intratę. Lecz takie tłumaczenie obalałoby same podstawy prawa ochrony lasów, a że ani w Ustawie, ani też we „Wskazówkach dla komitetów“, poniekąd uzupełniających Ustawę, nie ma żadnych wyjaśnień co do należytego tłumaczenia punktu *a* art. 14, więc należy rozumieć, że tłumaczenie oraz prawidłowe zastosowanie tego punktu prawo pozostawia komitetom.

O ile jest pożytecznem upoważnienie komitetów do stanowczej decyzji we wszystkim, co się tyczy zatwierdzenia planów gospodarczych, o tyle niedogodnem jest pozostawienie komitetom władzy dowolnego tłumaczenia punktów prawa, albowiem w pierwszym wypadku komitet decyduje w sprawie fachowej, o ile plan zgadza się z zasadami przepisów i gospodarstwa lasowego, w drugim zaś musi starać się zadość uczynić i „najkorzystniejszemu urządzeniu dóbr“, polegającemu na karczowaniu lasu, i Ustawie o zaoszczędzaniu lasów“, podającej wręcz przeciwne wyuagania.

Na tem tle muszą powstawać i często też powstają nader poważne nieporozumienia, świadczące, jak wielkie i w pewnych wypadkach niepokonane trudności napotyka zastosowanie punktu *a* art. 11.

Tak np. w pewnym wypadku komitet wcale nie pozwolił karczowania w majątku, składającym się wyłącznie z lasu, dowodząc, na zasadzie obrachowań gabinetowych, że las w tym majątku musi przynieść większy dochód, niż rola, chociaż praktyka wszystkich sąsiednich dóbr dowodziła wręcz przeciwnego. W innym znowu razie właściciel, któremu też nie dano zezwolenia na karczowanie z tego powodu, że jego majątek posiada już dostateczną ilość roli, zdobył się na koncept sprzedania zupełnego, wraz z ziemią, tego kawałka lasu, którego karczowania mu nie pozwolono; nowy właściciel, nie posiadając w nowonabytym majątku ani piędzi roli, uzyskał na zasadzie *p. a* art. 11, upoważnienie do karczowania $\frac{2}{5}$ ogólnej przestrzeni lasu i po dokonaniem wykarczowania, odprzedał całą fikcyjną posiadłość byłemu właścicielowi, który w ten podstępny sposób podwójnej sprzedaży fikcyjnej dopiął celu.

Oczywista więc, że punkt *a* art. 11 Ustawy nie tylko nie daje ścisłego kryterium do decydowania o możebności lub niemożebności prawnego zezwolenia na karczowanie, lecz nadto podaje niejako sposób do wymijania jednej z główniejszych zasad Ustawy.

Reszta punktów art. 11, odnosząc się do wypadków ściśle określonych, nie nastrocza żadnych powodów do nieporozumień lub błędnych tłumaczeń.

Ostatecznie o tych punktach art. 11 można powiedzieć, że w obec punktu *a*, wszystkie inne są zbyteczne, jako niekompletne wyszczególnienie myśli w nim zawartej: wszakże i „uprawa gruntu pod winnice lub plantacye drzew owocowych“ i „pomiary“ i „zaokrąglenie granic lasu“ i „zniesienie szachownic“, są niczem innym, jak tylko „korzystniejszym urządzeniem dóbr“, a więc należą do tysiąca środków ku temu prowadzących.

(Dokończenie nastąpi.)